

07 JUN 2019

Werkdruk in de jeugdzorg: Time Out!

Het schuurt en voelt ongemakkelijk als *lifecoach* Bert J. Bootsma zijn inleiding houdt over burn-out en persoonlijk leiderschap op donderdagavond 6 juni in het Icoon Theater in Amersfoort. Nog ongemakkelijker wordt het als een vrouw uit het publiek te lang het woord neemt en gaat kissebissen over het feit of haar jeugdzorg-collega wel of geen risico op een burn-out loopt.

De voorstelling moet nog beginnen, krijg je dit. Al snel blijkt dat gekissebis juist de grap: de voorstelling is begonnen en de toon is gezet. Voor Time Out! trekt toneelgroep PodiumT alles uit de kast om professionals in de jeugdzorg een spiegel voor te houden over werkdruk en stress. In rap tempo raast een energieke mix van gevatte teksten en herkenbare jeugdzorgcasussen over het toneel, afgewisseld met muziek en interactie met een volle zaal jeugdzorgprofessionals. De voorstelling maakt deel uit van een reeks aan activiteiten waarmee het Platform Arbeidsmarkt Jeugdzorg de aandacht wil vestigen op de alsmaar toenemende werkdruk en stress in de jeugdzorg. Hoe ga je daarmee om? Hoe voorkom je werkdruk en hoe houd je plezier in je werk?

Moeder Theresa

De voorstelling is niet alleen maar een toneelstuk, het is ook een live-onderzoek met vragen die de volle zaal met jeugdzorgwerkers aan het denken zet. Vanuit welke drijfveer doe je je werk? Wat is jouw norm en werkmoraal? Maak je je druk over wat anderen van jou vinden? Los je stress of sombere gedachten liever zelf op? En zoek je online naar antwoorden en oplossingen, waardoor José inmiddels weet en uitdraagt: 'je bent niet je gedachten'.

José is de kersverse papa en partner van Imke: een moderne moeder Theresa met webshop, baby en drukke baan. Een vrouw die te veel ballen in de lucht wil houden, zichzelf overschat en te laat beseft dat ze achter alle feiten aanrent. 'Ik werk gewoon hard. Wat ik doe, doet er toe', is haar mantra.

Verkeerde prioriteiten

Imke stelt de verkeerde prioriteiten, vergeet dingen en mist de focus. Het probleem is dat ze dat zelf niet zo ziet. Ze doet toch haar best? Tijdens een werkoverleg, waar de empathie van collega's ver te zoeken is en de manager botweg zijn lijstje afwerkt, loopt de emmer over. Briesend beent Imke weg; de hoogste

tijd voor een time out.

Prioriteiten

Herkenbaar? In de zaal gaan voorzichtig een paar vingers omhoog. Een 33-jarige gezinscoach en moeder van vier kinderen, vraagt zich af of ze wel de juiste prioriteiten stelt. 'Die liggen bij mijn werk, maar als het erop aankomt en je wordt tijdens je werk gebeld omdat je kindje ziek is, ben je in de eerste plaats moeder'. Een man uit de zaal reageert met de opmerking dat hij zich zeker herkent in het 'te veel hooi op je vork nemen', maar dat hij zich bewust is geworden van de momenten waarop dat het geval is. 'Signalen als een gebrekkige concentratie en niet scherp zijn houd ik in gaten. Als ik dat merk, geef ik mijn grenzen aan. Dat werkt.'

Uithuilstoel

Tijdens een vragenronde naar tips en suggesties voor omgaan met werkdruk, wordt het belang van goed leiderschap en fijne collega's – die elkaar waarderen en samenwerken – nog eens onderstreept. 'Collega's die weten dat het soms belangrijk is je verhaal te kunnen doen, als je een zwaar huisbezoek hebt gehad. Dat kan zo nodig zijn. We hebben daarvoor zelfs een speciale 'uithuilstoel'. In mijn geval is die stoel en de aandacht van collega's echt mijn redding geweest', zegt een ambulante werker uit Amersfoort.

Herkenbaar

In het theatercafé na afloop klinken veel positieve geluiden. De voorstelling wordt als een zinvol uitje ervaren. Vier teamgenoten van de Jeugdbescherming Amsterdam vinden unaniem dat er veel herkenbare situaties in het stuk voorkwamen. Bijvoorbeeld de manier waarop overlegd wordt: 'Natuurlijk, dat werd als een karikatuur neergezet, maar het principe klopt dat er weinig tijd is om lang bij de verschillende casuïstieken stil te staan. Soms wil je meer vertellen, maar dan voel je de druk en laat je verhaal of de vragen voor wat ze zijn.'

Geleer met kinderen

De jeugdbeschermers ervaren dat de meeste werkdruk wordt veroorzaakt door het geleer met kinderen als gevolg van wachtlijsten. 'De opvangcapaciteit is ontoereikend, dat veroorzaakt escalaties en daardoor ontstaat een sneeuwbaaleffect waarbij de druk op iedereen toeneemt', zegt een van hen. Haar collega vult aan: 'De hoge werkdruk zie je feitelijk terug in de hele samenleving. Het systeem is overspannen en daar krijg je als individu dus ook mee te maken. Als je structureel wordt overvraagd is de rek op zeker moment weg. Vergelijk het met een literfles water waar je uit alle macht anderhalve liter in wilt persen. Dat gaat gewoon niet.'

Blijf nuchter

Hoe hou je het werk dan vol? De Amsterdamse gezinscoach Mounir Zallali – die tijdens de voorstelling al aangaf honderd procent gelukkig te zijn met zijn werk – geeft bij het weggaan nog een gouden tip: ‘Blijf nuchter en hou het luchtig. Lach! Je hoeft niet de hele tijd een redder te zijn.’

NIEUWS

PREMIUM

Kim Putters: ‘Zorg gaat vooral om de relatie tussen mensen’

In zijn boek “Veenbrand” stelt Kim Putters, directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau, ‘smeulende kwesties’ aan de orde. Een van die kwesties is de groeiende sociale ongelijkheid. Zorg+Welzijn vroeg aan Kim Putters of het sociaal werkers lukt die smeulende kwesties aan te pakken. ‘Professionals vragen zich af: Moeten we wel allemaal doen wat we nu doen?’

NIEUWS

PREMIUM

Praat nog voor de nieuwe contractronde met de gemeente

Vertel de gemeente wat je kan betekenen voor de bewoners. Ook als de gemeente nog niet heeft besloten aan wie ze de opdracht toekennen. Dat is de gouden tip van Marcel Mathijssen, adviseur bij Sociaal Werk Nederland voor sociaalwerkorganisaties.